

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Jerzy Grubba

SSN Jacek Błaszczak (sprawozdawca)

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **A. H.**

o wydanie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 28 marca 2023 r.

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego, na niekorzyść skazanego

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z dnia 31 marca 2022 r., sygn. akt II AKa 288/21,

zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 27 października 2021 r., sygn. akt III K 253/21,

**uchyla wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu oraz zmieniony
nim wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazuje sprawę do
ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.**

UZASADNIENIE

Postępowaniem w przedmiocie wyroku łącznego objęte zostały następujące prawomocne wyroki:

1. Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18 października 2019 r. o sygn. akt III K 388/19 (wyrok łączny), utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego w

Poznaniu z dnia 21 maja 2020 r. o sygn. akt II AKa 245/19, na podstawie którego wymierzona została **A. H.** kara łączna 4 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności;

2. Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 19 lutego 2021 r. o sygn. akt II K 945/20, na mocy którego A. H. został uznany za winnego popełnienia w dniu 7 stycznia 2020 r. czynu z art. 222 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i skazany na karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;
3. Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 9 czerwca 2021 r. o sygn. akt II K 229/21, na mocy którego A. H. został uznany za winnego popełnienia w dniu 16 grudnia 2020 r. czynu z art. 226 § 1 k.k. i skazany na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem łącznym o sygn. akt III K 253/21 wydanym w dniu 27 października 2021 r.:

1. na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. - w brzmieniu obowiązującym na dzień 24 czerwca 2020 r. w zw. z art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19, połączył kary: łączną oraz jednostkowe, wymierzone A. H. opisanymi wyżej wyrokami: Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt III K 388/19, Sądu Rejonowego w Szamotułach o sygn. akt II K 945/20 oraz Sądu Rejonowego we Włocławku o sygn. akt II K 229/21 i wymierzył mu karę łączną 5 lat pozbawienia wolności;
2. na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w pkt 1 kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności oraz okres kary odbytej w sprawie o sygn. akt III K 388/19, tj. od 16 maja 2016 r. do 17 maja 2017 r., od 19 marca 2017 r. do 11 sierpnia 2017 r., od 10 października 2018 r. do 19 sierpnia 2019 r. oraz od 19 sierpnia 2019 r.;

3. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił skazanego w całości od obowiązku zapłaty Skarbowi Państwa kosztów sądowych, a na podstawie art. 6 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (t.j. Dz. U. z 1983 r., Nr 49, poz. 223 ze zm.) odstąpił od wymierzenia mu opłaty.

Po rozpoznaniu apelacji Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrokiem z dnia 31 marca 2022 r. o sygn. akt II AKa 288/21:

1. zmienił zaskarżony wyrok w pkt 1 w ten sposób, że do podstawy prawnej orzeczonej kary łącznej dodał art. 4 § 1 k.k., przyjmując art. 85 § 1 i 2 k.k. oraz art. 86 § 1 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 24 czerwca 2020 r. i wyeliminował przywołanie art. 81 ust. 2 ustawy z dnia 19 czerwca 2020 r. o dopłatach do oprocentowania kredytów bankowych udzielanych przedsiębiorcom dotkniętym skutkami COVID-19 § 1 k.k. oraz o uproszczonym postępowaniu o zatwierdzenie układu w związku z wystąpieniem COVID-19;
2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy;
3. zwolnił skazanego z obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od tego orzeczenia wniósł Prokurator Generalny, który zaskarżył wyrok na niekorzyść skazanego A. H. i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 4 § 1 k.k. w związku z art. 85 § 3 k.k. (uchylonym z dniem 24 czerwca 2020 r.), polegające na zastosowaniu przepisów o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. i do wydania wyroku łącznego obejmującego karę łączną 4 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, wymierzoną A. H. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18 października 2019 r. o sygn. akt III K 388/19 oraz kary w wymiarze 4 i 2 miesięcy pozbawienia wolności, orzeczone wyrokami - odpowiednio - Sądu Rejonowego w Szamotułach z dnia 19 lutego 2021 r. o sygn. akt II K 945/20 oraz Sądu Rejonowego we Włocławku z dnia 9 czerwca 2021 r. o sygn. akt II K 229/21 za przestępstwa popełnione przez skazanego po rozpoczęciu i przed zakończeniem

wykonywania kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej wskazanym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt III K 388/19 – mimo, że zgodnie z brzmieniem ówczesnie obowiązującego przepisu art. 85 § 3 k.k., kara orzeczona za przestępstwo popełnione po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania kary lub kary łącznej, nie podlegała łączeniu z karą odbywaną w czasie popełnienia czynu, co nadto skutkowało rażącą obrazą art. 572 k.p.k. poprzez zaniechanie umorzenia postępowania o wydanie wyroku łącznego w zakresie dotyczącym kary łącznej wymierzonej wyrokiem łącznym o sygn. akt III K 388/19.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz wyroku Sądu I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się zasadna i podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k, albowiem zaskarżony wyrok zapadł z rażącym naruszeniem wskazanych w zarzucie kasacji przepisów prawa materialnego, co miało istotny wpływ na treść orzeczenia.

Rację ma Sąd odwoławczy, który wskazał, że w sytuacji procedowania w przedmiocie łączenia w wyroku łącznym kar prawomocnie orzeczonych pod rządami różnych porządków prawnych, wyboru właściwych przepisów należy dokonać z perspektywy reguły intertemporalnej określonej w art. 4 § 1 k.k. Rzecz jednak w tym, że mając na względzie te reguły Sąd Apelacyjny w Poznaniu winien jednocześnie uwzględnić szczególne uwarunkowania, które w rozpatrywanej sprawie wykluczały możliwość stosowania przepisów obowiązujących poprzednio. Uwadze Sądu uszło bowiem to, że przestępstwa objęte wyrokami: Sądu Rejonowego w Szamotułach o sygn. akt II K 945/20 oraz Sądu Rejonowego we Włocławku o sygn. akt II K 229/21, A. H. popełnił w trakcie odbywania kary łącznej 4 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności wymierzonej mu wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt III K 388/19. Jak słusznie dostrzega skarżący, z informacji z Zakładu Karnego w W. wprost wynikało, że karę tę skazany odbywał (poza okresami wcześniej zaliczonymi) od dnia 10 października 2018 r., a koniec jej wykonywania ustalony był na dzień 12 marca 2023 r. Z kolei czynów, za które w sprawach o sygn. akt II K 945/20 i II K 229/21 orzeczone zostały bezwzględne kary pozbawienia wolności w

wymiarze 4 i 2 miesięcy, A. H. dopuścił się w dniach - odpowiednio - 7 stycznia 2020 r. i 16 grudnia 2020 r.

Opisany stan faktyczny stanowił przeszkodę do połączenia wymienionych kar węzłem kary łącznej, ponieważ zgodnie z obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. przepisem art. 85 § 3 k.k. - jeżeli po rozpoczęciu, a przed zakończeniem wykonywania kary lub kary łącznej sprawca popełnił przestępstwo, za które orzeczono karę tego samego rodzaju lub inną podlegającą łączeniu, orzeczona kara nie podlegała łączeniu z karą odbywaną w czasie popełnienia czynu, na co zresztą zwrócił uwagę prokurator już w uzasadnieniu apelacji.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu zmieniając wyrok Sądu I instancji poprzez dodanie do podstawy prawnej wymierzonej kary łącznej art. 4 § 1 k.k. i zastosowanie przepisów o karze łącznej w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., rażąco naruszył ówczesnie obowiązujący przepis art. 85 § 3 k.k. Uchybienie to miało istotny wpływ na treść wydanego wyroku, ponieważ w jego następstwie sytuacja skazanego rozpatrywana na tle wyroków objętych postępowaniem o wydanie wyroku łącznego, została korzystniej ukształtowana, niż miałoby to miejsce w przypadku umorzenia postępowania na podstawie art. 572 k.p.k. w zakresie dotyczącym kary łącznej wymierzonej wyrokiem łącznym o sygn. akt III K 388/19 i połączenia na podstawie nowych przepisów tylko kar pozbawienia wolności orzeczonych wyrokami w sprawach o sygn. akt: II K 945/20 i II K 229/21, co także - i w tym ostatnim zakresie - nie byłoby prawidłowe z powodu pominięcia kary pozbawienia wolności orzeczonej wobec A. H. w sprawie Sądu Rejonowego w Wolsztynie o sygn. akt II K 90/16. Należy bowiem zauważyć, że oprócz wyroków objętych postępowaniem w przedmiocie wyroku łącznego, a opisanych w części wstępnej zaskarżonego kasacją wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu o sygn. akt III K 253/21, A. H. został również skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Wolsztynie z dnia 2 kwietnia 2020 r. o sygn. akt II K 90/16, utrzymanym w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 30 czerwca 2021 r. o sygn. akt IV Ka 600/21, za czyn z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 28 stycznia 2016 r., na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności.

Ponadto, jak słusznie dostrzega w nadzwyczajnym środku zaskarżenia Prokurator Generalny, gdyby orzeczenie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu było

prawidłowe, to karą łączną należałoby objąć również i karę z wyroku Sądu Rejonowego w Wolsztynie (II K 90/16), ponieważ podobnie jak trzy pozostałe wyroki, miała ona status kary podlegającej wykonaniu w rozumieniu art. 85 § 1 k.k. - w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r., przy czym wobec faktu, iż była to kara prawomocnie orzeczona przed wydaniem wyroku łącznego przez Sąd Okręgowy w Poznaniu (III K 253/21), Sąd Apelacyjny w Poznaniu nie mógłby sam orzec kary łącznej obejmującej to skazanie lecz byłby zobligowany uchylić kontrolowany wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji (uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 czerwca 2018 r. o sygn. I KZP 3/18, Lex Nr 2509691).

Wobec powyższego, Sąd Apelacyjny w Poznaniu dopuścił się rażącej i mającej wpływ na treść orzeczenia obrazy 4 § 1 k.k. i art. 85 § 3 k.k. w brzmieniu obowiązującym do dnia 23 czerwca 2020 r. Z tego powodu należało uwzględnić kasację Prokuratora Generalnego i uchylić zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego oraz zmieniony nim wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu, przekazując sprawę Sądowi Okręgowemu w Poznaniu do ponownego rozpoznania. Przy ponownym rozpoznaniu sprawy Sąd wnikliwie rozważył możliwość połączenia kar jednostkowych pozbawienia wolności na gruncie relewantnego stanu prawnego i wydał wolne od wad rozstrzygnięcie.

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji.